Proletari din toate țările, uniți-vă !
La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Român, fii gata !

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul XVI nr. 27 (1019) * miercuri 7 iulie 1965 * 8 pagini 30 bani

CARTEA DE AUR A PATRIEI SOCIALISTE

Acum, în preajma celui de al IV-lea Congres al partidului nostru, ne-am obișnuit să trăim marile emoții ale apariției unor documente de o uriașă însemnătate pentru întregul nostru popor. Așa s-a petrecut și în dimineața zilei de 29 iunie cînd, întreaga noastră țară a primit cu emoție presa zilnică care publică proiectul de Constituție al Republicii Socialiste România. La orașe sau la sate, la locurile lor de muncă, oamenii au luat cunoștință cu o bucurie nețărmurită de cele cuprinse în acest istoric document care va deveni legea fundamentală a statului nostru socialist. Și alături de părinții voștri, de frații mai mari, ați luat și voi cunoștință, copii, și v-ați bucurat văzînd cum proiectul de Constituție înfățișează chipul unei Românii în plină înaintare pe calea progresului, a bunăstării și a civilizației, viața nouă a poporului nostru, devenit cu adevărat liber în țara sa, stăpîn deplin al tuturor bogățiilor naționale. stăpîn deplin al roadelor muncii sale și al propriului său destin.

Cîndva, cei mai buni fii ai clasei muncitoare, ai poporului nostru și-au jertfit viața pentru viitorul patriei dragi. Și astăzi, visul lor s-a împlinit, articolul 1 al proiectului consfințind la loc de cinste : *„Republica Socialistă România este stat al oamenilor muncii de la orașe și sate, suveran, independent și unitar"*. Și poporul nostru, îmbrățișînd cu entuziasm și puternică mîndrie patriotică această prevedere, vede în noua denumire a statului tocmai simbolul celei mai mărețe lupte a lui, al împlinirii idealului căruia i-au jertfit viața cei mai buni fii ai poporului nostru — victoria deplină a socialismului în România, lichidarea pentru totdeauna a exploatării omului de către om.

Și unele constituții ale statelor burgheze vorbesc despre libertate, democrație, egalitate... Dar la conducerea statelor rămîn, totuși, capitaliștii și moșierii, cei care trăiesc din munca altora. În țara noastră, întreaga putere aparține poporului, trăinicia acestei puteri fiind alianța frățească a clasei muncitoare — clasa conducătoare a societății — cu țărănimea, cu intelectualitatea și celelalte categorii de oameni ai muncii fără deosebire de naționalitate, însuflețite de aceeași măreață cauză – construirea socialismului și comunismului în patria noastră.

Toate marile victorii ale poporului nostru au fost cucerite sub steagul călăuzitor al partidului. Dragostea pe care fiecare om al muncii, întregul nostru popor o nutrește pentru partidul comuniștilor și-a găsit o expresie vie în consfințirea de către proiectul de Constituție a rolului partidului clasei muncitoare ca forță politică conducătoare a întregii noastre socie

(Continuare în pag. 5-a)

Combinatul petrochimic de la Brazi

VESELIE LA... PUSTNICUL

O pădure ca toate pădurile : copaci, cărări bătătorite ce șerpuiesc pe sub ramuri, luminișuri cu iarbă verde și flori, păsărele cîntînd prin ramuri și cosași țîrîind la tot pasul. Și-un lac precum toate lacurile : apă liniștită, ca o oglindă imensă, frunze mari de nuferi plutind liniștite pe unde, o barcă. Asta e... Pustnicul.

De ce s-o fi numind așa ? Vă spun că nu știu. Poate că demult, tare demult, pe aici și-o fi avut sălașul vreun pustnic, făcut și mohorît. Acum însă, nici urmă de așa ceva. Dacă acum, la Pustnicul, ar nimeri vreun pustnic, și-ar lua repede tălpășița. Pentru că acum, aici, zi de vară pînă-n seară, e multă veselie.

Căprioara

Mare zarvă. De o parte și de alta a drumului de pămînt, neted ca-n palmă, s-au adunat mulți copii. Toți sînt curioși să vadă acum, în finală, care dintre fete va cîștiga proba de 60 m plat.

— Start !

Concurentele au țîșnit toate deodată. O clipă, două, zarva de pe margini se ostoiește, ca mai apoi să izbucnească și mai și. Una dintre concurente se smulge din pluton și o ia cu cîțiva pași înaintea tuturor.

— Bine Rodica !

— Hai Căprioara !

Cine i-a spus Căprioara ? Nu se știe. Dar a avut dreptate. Croitoru Rodica, din clasa a VII-a, Școala generală de 8 ani nr. 7, fuge aproape tot așa de repede ca o căprioară. Ea a fost aceea care a trecut prima linia de sosire.

Doi de mat și un oftat

El e Dragomir Marian. Iar ea — Rădulescu Sultana. El, cu gura lui, nesilit de nimeni, a spus tare, față de toți : „La a cinșpea mutare, dumneaei e mat". Ea s-a înroșit puțin, dar a tăcut. Și acum... Acum Marian stă cu coatele rezemate pe marginea mesei și cu tîmplele cuprinse-n palme. Privește încruntat la tabla de șah și-și mușcă buzele. Trebuie să fie atent, tare atent. Că dacă și de data asta mănîncă bătaie...

— Gardă ! — zice Sultana, calmă. mutînd nebunul de alb.

Poftim, uite !... Pur și simplu nu s-a așteptat la așa ceva.

— Șșșah ! — zice iar Sultana.

Și-acum ?...

— Mmmat !

Mat, mat. De două ori mat, la rînd. Și el care, nesilit de nimeni, a zis...

Cu privirea pe tabala de șah, Marian oftează. Da, într-adevăr, e... mmmat.

Pescărească

În program e trecută plajă și toți se află pe malul lacului, în costume de baie, jucîndu-se, spunînd glume, citind o carte, ascultînd muzică. Numai Cătălin Liviu lipsește.

— Unde-i pescarul ?

— Chiar așa. Lipsește. Să știți că iar... Ia haideți, să vedem !

Încet, cei cîțiva colegi de dormitor ai lui Cătălin (care n-au vrut cu nici un chip să creadă că el a prins un pește de un kilogram, odată, mai de mult), se apropie de locul știut și rămîn la pîndă. După un timp, unul face semn și toți se retrag repede. Cînd Cătălin apare pe plajă, îi ies în întîmpinare.

C. DIACONU

(Continuare în pag. 6-a)

Desen : G. BURSCHI

Acțiuni pionierești în cinstea Congresului

Un oaspete neobișnuit colindă zilele acestea școlile din orașul Baia Mare. **Numele lui este... ALBUMUL ȘTAFETĂ „MULȚUMIM DIN INIMĂ PARTIDULUI PENTRU COPILĂRIA NOASTRĂ FERICITĂ". Cu fiecare vizită, paginile albumului se acoperă cu tot mai multe amănunte din viața și activitatea pionierilor, filele lui povestesc acum despre cele mai frumoase acțiuni pionierești, despre zilele minunate de vacanță, despre excursiile și drumețiile pe care le-au făcut pînă acum, despre orașul lor drag. Gîndurile, amintirile sînt îmbrăcate în cele mai frumoase vestminte. Aceasta, pentru că albumul ștafetă este alcătuit în cinstea celui de-al IV-lea Congres al partidului nostru.**

EXPOZIȚIA DE DESENE ȘI LUCRĂRI PRACTICE se va deschide în curînd. Și atunci, holul mare al Școlii generale de 8 ani nr. 8 din Arad **se va umple de copii. Ei vor veni să admire cele mai frumoase lucrări ale pionierilor selecționate din toată școala. Expoziția este una din frumoasele acțiuni ale pionierilor în cinstea Congresului partidului.**

APLAUZELE PUTERNICE i-au răsplătit pe pionierii Școlii medii nr. 1 din Făgăraș **pentru interesul și dragostea cu care au pregătit spectacolul dat în cinstea Congresului partidului. Frumoasele jocuri populare, cîntecele avîntate, poeziile emoționante, au exprimat recunoștința copiilor pentru traiul lor fericit, pentru tot ce le-a dăruit partidul.**

PE MALUL JIULUI, într-un loc ales cu grijă de pionieri, ca să fie „cel mai frumos", se vor înălța flăcările focului de tabără organizat de pionierii din orașul Tg. Jiu **în cinstea Congresului. Pentru acest eveniment, copiii se pregătesc din vreme. Au fost învățate cele mai frumoase poezii și cîntece închinate patriei și partidului, au fost invitați oaspeți. Cum s-ar zice, totul este gata. Dar cîte nu se mai găsesc de făcut cînd vrei ca totul să iasă cît se poate de bine !**

ÎŢI MULŢUMIM, partid iubit!

PENTRU COPILĂRIA NOASTRĂ FERICITĂ

PE MALUL MĂRII

Zilele acestea am văzut pentru prima dată marea. M-a uimit prin întinderea și frumusețea ei. Tabăra cu construcțiile sale minunate, cu parcurile pline de flori, ne-a încîntat pe toți.

Azi, cînd scriu aceste rînduri am întrerupt construcțiile. E vorba de un concurs intitulat: „Cea mai frumoasă construcție de nisip". Unii construiesc blocuri, școli în care învață, pavilioane din tabără...

Tot acum sînt în toi pregătirile pentru seara cînd, pe malul mării, vom aprinde focul de tabără. În jurul flăcărilor vom intona poezii și cîntece ale copilăriei noastre fericite

MAXIM CORINA
cl. a VII-a,
Școala medie nr. 7, București

UN VIS CE SE-MPLINEŞTE

Mama, pe cînd era mică, a dorit mult să învețe să cînte la un instrument. Dar... n-a putut. Un instrument muzical, un profesor, costau mai mult decît cîștigau părinții ei.

Din prima clipă de cum am pășit, cu mama de mînă, pe ușa Școlii de muzică, m-am și apropiat de pian. Și-mi amintesc că i-am mîngîiat ușor clapele albe, fermecate.

Au trecut de atunci șase ani în care, îndrumată cu răbdare de către tovarășii profesori, am învățat, am exersat la pian. Și cîte bucurii! Și-n orașul nostru, și-n Bacău, și-n București am cules multe aplauze și chiar și diplome. Peste un an... Da, peste un an voi urma mai departe. Vreau să devin o pianistă adevărată.

Acum, cînd scriu aceste rînduri, toate gîndurile mele se îndreaptă cu dragoste și recunoștință către partidul nostru, căci știu că lui îi datoresc acest vis care mi se-mplinește.

POPESCU GETA
cl. a VII-a
Școala de muzică și arte plastice Roman

MINUNATUL DAR

La început de an, am pășit cu emoție pe coridoarele văruite proaspăt și am intrat în clase. De pe fiecare bancă ne zîmbeau manualele dăruite cu atîta dragoste și grijă părintească de partidul nostru drag.

Le-am răsfoit în liniște. Și ne-am angajat să răsplătim prin munca noastră minunatul dar. Din primele zile și pînă la încheierea anului școlar, mulțumirea noastră s-a concretizat în notele de 9 și 10, în prietenia pe care am legat-o cu fiecare carte.

După corespondența pionierului
BECHERU PETRE
Școala generală de 8 ani nr. 1 Moțăței, raionul Calafat

DOUĂ BUCURII

Locuiesc, împreună cu părinții și cu frățiorul meu mai mic, într-un apartament dintr-unul din blocurile noi care au fost construite în orașul nostru. E un apartament cu ferestre mari și luminoase, cu mobilă nouă, avem încălzire centrală, iar la baie — apă rece și caldă. Am fost cu toții tare bucuroși cînd am primit noul apartament! Să știți însă că anul trecut eu am mai trăit o bucurie asemănătoare: a fost construită o școală nouă, pentru noi, elevii din blocuri. De-ați vedea ce școală!... Cu două etaje, cu săli mari, cu plante decorative pe coridoare și ghivece cu flori în ferestre, cu laboratoare. În școala asta învăț eu de un an de zile. Tata (lucrează la Combinatul de hîrtie și celuloză), îmi spune cîteodată: „Ar fi și rușine să nu înveți foarte bine, cînd ai tot ce-ți trebuie". Eu... continuă el, oftînd. De-ai ști tu cum am învățat eu carte!..."

Totul în jurul meu e nou și frumos, și trainic. Și, într-adevăr, mi-ar fi rușine dacă n-aș învăța foarte bine.

COSĂU EDUARD
cl. a VI-a
Școala generală de 8 ani nr. 1, Suceava

RECUNOŞTINŢĂ

Într-o zi, cînd s-au întors părinții de la lucru, de la Combinatul Chimic, mi-au adus vestea că voi merge în tabără, la Techirghiol. Ce bucuroasă am fost! Acolo, anul trecut medicii m-au îngrijit, mi-au redat sănătatea.

Acum, tabăra m-a primit ca pe alte sute de copii, cu un club nou și o bibliotecă cu multe, multe cărți, teren de sport, teatru de păpuși, cu dormitoare curate și mîncare foarte bună.

În programul artistic „Îți mulțumim partid iubit", închinat celui de al IV-lea Congres, noi, copiii, vom rosti cîntece și poezii, cuvinte de recunoștință partidului pentru grija ce ne-o poartă ca să creștem sănătoși, voinici.

POPA ECATERINA
cl. a VI-a
Școala generală de 8 ani nr. 5, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej

PRIMUL PAS

Azi sînt bucuros ca nimeni altul! Știți de ce? Am absolvit clasa a VIII-a și în curînd voi face primul pas spre meseria îndrăgită.

Vreau să devin electrician, să lucrez la tabloul de comandă al unui furnal automat. Poate voi munci la furnalul nr. 6, alături de tatăl meu, muncitor fruntaș. Lîngă el mă voi strădui să fiu și eu la înălțime.

SCURTU VICTOR
cl. a VIII-a A,
Școala generală de 8 ani nr. 1, Hunedoara

Redacția gazetei noastre așteaptă să primească în continuare, de la voi, dragi copii, asemenea scrisori ca cele publicate mai sus, în care să ne vorbiți despre viața voastră plină de lumină, de bucurii zilnice. De acolo, de unde vă aflați, din taberele de la munte sau de la mare, din orașe și sate, scrieți-ne despre frumusețea acestor zile de vacanță, despre minunatele condiții pe care partidul și guvernul nostru vi le-au creat, pentru a vă odihni și a vă fortifica sănătatea.

Desen : Puiu MANU

CRONICARII VACANȚELOR FERICITE

Pionierii din Sibiu, cei mai tineri, mai vioi și mai sprinteni cronicari ai istoriei pe care mi i-aș fi putut închipui vreodată, contrazic cu totul, prin existența lor, prima imagine pe care mi-o făcusem, in anii de școală, despre cronicari. În mintea mea, cronicarul era un om cu barbă care scria și tot scria, scria într-una, scria la nesfîrșit în chilia sa întunecoasă, aplecat asupra unui lung sul de hîrtie.

Cu totul altfel arată, desigur, pionierii-cronicari din Sibiu, care nu sînt, la urma urmei, decît niște pionieri ca toți ceilalți. Cu toate acestea, ei pot fi considerați niște adevărați cronicari, prin obiceiul pe care-l au de a consemna cu o mare exactitate, cu o precizie și minuțiozitate a amănuntelor maximă — în caiete, albume și jurnale pionierești — toate evenimentele și faptele zilnice mai importante ale vieții lor, în așa fel încît aceasta să poată fi oricînd reconstituită. Jurnalul pe anul 1964 al pionierilor și școlarilor taberei locale nr. 1 din Sibiu, pe care am avut prilejul să-l cercetez, e un adevărat Chronicum Pictum, incît avem impresia că putem reconstitui, cu ajutorul textului și al desenelor pline de farmec (chiar dacă uneori sînt destul de stîngace), întreagă viață conținută într-o vacanță gălăgioasă și plină de bucurii. Îmi amintesc și acum cîteva desene trădînd impresiile extrem de vii pe care le vor fi trăit cu acel prilej cronicarii. Într-un desen, pe un intens fond portocaliu — desenul era intitulat „În drumeție pe apa Sevișului" — se puteau vedea mai mulți pionieri jucînd plini de convingere Baba-Oarba, și asta chiar pe malul Sevișului. Fiindcă în dreapta lor curge o apă albastră, albastră, despre care sîntem încredințați că nu poate fi decît Sevișul, pe ale cărui maluri vedem crescînd o vegetație luxuriantă, violent colorată în verde. În capitolul intitulat „Pescarii sportivi la pescuit", desenul, un vast tablou de compoziție, îi reprezintă pe aceștia în toate pozițiile și atitudinile posibile ținînd de activitatea pescuitului, cu undițe, găleți, cutii cu rîme etc. Mai aflăm, din jurnal, că, fiind în excursie la „Curmătura", în valea Stezii, „unii și-au prăjit la un foc slănină", că, mergînd spre Rășinari, „cineva a găsit un gîndac mare pentru insectar", într-un cuvînt avem încredințarea că nici un amănunt, cît de cît demn de a fi relatat, al acestei vacanțe, nu s-a pierdut.

Acum, stînd de vorbă cu un grup de pionieri de la Școala nr. 3, care îmi spun cum au de gînd să-și petreacă vacanța aceasta, am impresia că planurile lor mă poartă prin locuri familiare. Ivăcescu Tudor, din clasa a V-a, îmi vorbește despre un concurs de pescuit la rîul Seviș.

— Acolo — încheie el — îmi voi da silința să cîștig această întrecere, prinzînd mulți pești.

Cred că se va distra bine, căci am văzut, în jurnalul taberei locale din anul trecut, că se petrece destul de frumos pe apa Sevișului. La fel și Degan Lucian, care îmi vorbește de o drumeție la Cisnădioara, la ruinele cetății medievale, drumeție care are drept scop cunoașterea istoricului cetății.

De aici, de la Școala nr. 3 a pornit, spre toate celelalte școli din Sibiu, ștafeta închinată de pionieri celui de-al IV-lea Congres al P.M.R. Un caiet, păstrat cu mare grijă, consemnează o sumedenie de acțiuni interesante, bogate în conținut, întreprinse cu prilejul acestei ștafete. Îi vedem, zîmbindu-ne din fotografiile lor, pe pionierii care în timpul anului au luat numai note de 10, ca Philipi Iuge, Cîndea Mara, Sandu Muscan.

— Acum, în vacanță — spune Schwab Karin din clasa a V-a — luăm parte la diferite acțiuni, ca de exemplu „Apă, soare, plajă și baie", care ne călesc organismul, pentru a putea începe cu forțe proaspete noul an școlar.

Sonia LARIAN

ACȚIUNI PIONIEREȘTI ÎN CINSTEA CELUI DE-AL IV-LEA CONGRES AL P.M.R.

Micii gospodari din Filipești

Cam pe la jumătatea distanței dintre Roman și Bacău, călătorii care merg pe șoseaua asfaltată trec chiar prin mijlocul comunei Filipești. Și, privind în dreapta și-n stînga lor, spun cu admirație : „Frumoasă comună !"

În fața unei case — o fetiță cu păr auriu, cu cravată roșie la gît. Plivește buruienile de pe peluză. E pioniera Albescu Elena, elevă în clasa a III-a. De la ea am aflat că toți elevii din comună au hotărît ca în cinstea celui de al IV-lea Congres al partidului să înfrumusețeze fiecare curtea casei lui și porțiunea de teren de pe marginea șoselei aflată în dreptul casei. Asta ar fi, după cum spune Lenuța, acțiunea... individuală. Dar mai sînt și altele pe care le desfășoară cu toții, în colectiv. Împreună vor sădi și mai multe flori.

Într-un dud de pe marginea șoselei se află cățărați doi băieți. Două fetițe stau jos, cu șorțurile doldora.

— Ce faceți voi aici ? Culegeți dude ?

— Da de unde ! — răspunde o voce de sus. Culegem frunză pentru viermii de mătase pe care-i creștem la școală, într-o magazie. Zece grame de sămînță am pus la înviat. Să vedeți ce mulți și ce mari sînt. Peste o săptămînă au să înceapă să se urce. Curînd o să predăm toate gogoșile, așa cum ne-am angajat.

În timp ce vorbea, guralivul de sus a coborît. Și iată-l acum, jos, cu o legătură mare de frunze de dud. După el, coboară și cel de-al doilea — un prichindel de-o șchioapă.

— Cum îți spune ție ?

— Mie ? Mie îmi spune Joleru Ștefan. Am fost într-a IV-a, da' acu' am trecut într-a V-a. Cu premiul I am trecut. Îs și pionier, președinte de detașament. Dar cînd culeg frunză, nu port cravata, să n-o agăț cumva prin pom. El e Doru, frate-miu cel mic, încă nu-i pionier, că abia-i într-a II-a. Da' după cum vedeți, se pregătește să devină.

Părinții copiilor din Filipești își petrec aceste zile mai mult pe cîmp. Recoltele promit să fie bogate. Și ei, însuflețiți de obiectivele mărețe prevăzute în proiectul de Directive ale celui de-al IV-lea Congres al partidului, se străduiesc cu toate forțele lor, să asigure această bogăție, s-o facă și mai mare. Rămași în sat, copiii nu stau nici ei degeaba. Îndrumați de către tovarășii profesori și învățători, ajută, după puterile lor, pregătesc programe de cîntece și dansuri pentru a întîmpina așa cum se cuvine acest eveniment istoric din viața țării și poporului nostru.

D. CONSTANTIN

Un album cu aspecte din frumusețile patriei, cu realizările obținute de oamenii muncii în anii șesenalului — aceasta e numai una dintre frumoasele realizări cu care pionierii de la Școala medie „Ion Luca Caragiale" din Capitală se pregătesc să întîmpine cel de al IV-lea Congres al partidului.

ADUNAREA POATE SĂ ÎNCEAPĂ

Părerile pionierilor au fost împărțite, atunci cînd s-a hotărît tema montajului literar muzical pregătit în cinstea Congresului partidului. Unii erau de părere ca în text, în cîntece să se vorbească numai despre orașul lor — orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. „Sînt atîtea realizări pe care să le cîntăm..." spuneau ei și începeau să înșire străzile noi apărute, cinematografele, școlile, Combinatul chimic... „Nici vorbă, aveți dreptate, spuneau alții, dar nu se poate să nu ne oprim asupra atîtor obiective industriale noi din țară, nu se poate să nu cîntăm orașele întinerite, satele electrificate". În cele din urmă, s-au hotărît : adunarea se va intitula : „Drum de glorioase realizări obținute în patria noastră".

Apoi, de îndată, pionierii au și trecut la pregătirea cîntecelor și poeziilor celor mai frumoase, la cercetarea ziarelor și revistelor, la alcătuirea montajului. Acum totul este gata. Adunarea poate să înceapă...

CE NU POATE SPUNE O FOTOGRAFIE

Din fotografie zîmbesc zeci de copii. Unora li se văd numai ochii și fruntea, alții au reușit să-și fotografieze... buchețelul de flori cules din poieniță. În sfîrșit, vreau să vă spun, că de fapt, pozele făcute de pionierii din orașul Cluj, care au plecat în excursia organizată de Casa pionierilor în Munții Apuseni, n-au putut reda nici pe departe ceea ce ar fi vrut copiii. Ei au încercat să prindă în obiectivul aparatului și blocurile noi muncitorești întîlnite în cale, și mina de la Baia de Arieș, unde au stat de vorbă cu minerii, aspecte din centrul muncitoresc Cîmpeni, din Roșia Montana, de pretutindeni unde au văzut realizări impresionante. Doar de aceea au plecat în excursie. Să afle, acum în preajma Congresului partidului, cît mai multe lucruri despre viața nouă a minerilor, despre noile condiții de viață ale muncitorilor, despre atîtea și atîtea realizări deosebite.

Pionierii nu sînt necăjiți că fotografiile n-au putut cuprinde tot ce au văzut ei. Impresiile, emoțiile chiar dacă n-au fost înregistrate pe peliculă, ele au rămas în mintea și sufletul lor. Și, sînt bucuroși că vor avea din belșug despre ce să vorbească în adunarea organizată în cinstea celui de-al IV-lea Congres al partidului.

Popas în ȚARA MOȚILOR

Vintilă ORNARU

Oriunde îți îndrepți pașii în această „Țară de piatră”, ai sentimentul că te afli într-un uriaș muzeu cu vitrine vaste, în care freamătă păduri de un verde crud, scînteiază Arieșul pe o distanță de mai bine de 100 de kilometri, ținîndu-se parcă de mînă cu drumurile pietruite care trec prin așezări unde te întîmpină — lîngă casa tradițională a moțului cățărată pe clonțuri de stei — blocurile moderne din centrele miniere, școlile și spitalele noi din comune și sate, cabanele iluminate cu electricitate, picioarele viguroase ale funicularelor ori ai stîlpilor de înaltă tensiune...

Și alături de toate acestea, geologia și istoria. Și una și alta la fel de clocotitoare. Le simți pe amîndouă cum îți cotropesc ființa ca ozonul pe care-l respiri.

Discul roșu al soarelui căzut în amurg îți evocă cununa de fier înroșit pe care grofii i-au pus-o lui Doja pe frunte ; piatra albă a muntelui, — oasele frînte pe roată ale lui Horia ; freamătul brazilor în viscolele iernii — doina fluierului lui Iancu ; seninul cerului, — ochii adînci ai Ecaterinei Varga.

În locul toporului, a țapinei și a tragălului (sanie trasă de om) întîlnești azi, în procesul de producție al muncitorului forestier, ferăstrăul mecanic, calbelcranul și funicularul...

În locul „Țării de piatră” a lui Geo Bogza, reporterul zilelor noastre întîlnește azi o altă țară în care, pretutindeni, te întîmpină grija neostenită a partidului pentru om.

INSTANTANEU STATISTIC

Moțul, fie că are sau nu studii de specialitate, e un statistician desăvîrșit. Unul dintre numeroșii statisticieni pe care i-am întîlnit în drumurile mele e și Nicula Vasile din Albac. Omul, țăran simplu, la întrebările pe care i le-am pus, mi-a răspuns prin intermediul statisticii :

— Albacul are 1 200 de fumuri, numără peste 10 cătune, iar în fiecare cătun funcționează cîte o școală. Acum, în centru (adică în Albac) se zidește un liceu. Clădirea va fi dată în folosință în cursul acestui an. Avem și cămin cultural, avem și case de citit. Dacă doriți dumneavoastră oglinzi (citiți informații) mai grăitoare, duceți-vă la copiii mei. Am opt copii și toți opt au știință mare de carte.

Am deschis enciclopedia română — publicată la Sibiu în 1898 — la cuvîntul Albac. Statisticianul de atunci nu ne pune la îndemînă decît foarte puține informații. Citez : „...Albăcanii sînt oameni zdraveni, viteji și vestiți tulnicari...”

Nimic despre școlile din Albac (localitate în care s-a născut Horia”, nimic despre instituțiile lui culturale. Asemenea instituții, ca și școlile de altfel, nu existau și au continuat să nu existe pînă tîrziu, pînă aproape de vremea la care se referă, în statisticile lui, Vasile Ursu, căruia i-am ascultat sfatul și m-m dus la unul din copiii săi pentru a căpăta „oglinzi” complimentare.

Iată-le :

— În raionul Cîmpeni, raion pe teritoriul căruia se află și Albacul, funcționează azi 260 de școli de diferite grade cu un total de 652 cadre didactice, două case de cultură, 46 de cămine culturale, 27 de cinematografe, 2 stații de radioficare, 102 biblioteci cu 150 000 de volume și 400 de case de citit. În continuare mi s-a mai furnizat încă o „oglindă” : „Biblioteca comunală din Lupșa a obținut la cel de al IV-lea concurs bienal Biblioteca în slujba construcției socialiste locul I pe țară”.

O MESERIE STRĂVECHE

Una din cele mai străvechi meserii practicate de locuitorii țări: moților e minieritul.

În Baia de Arieș, de pildă, există o exploatare minieră care datează de pe vremea romanilor. Denumirea Arieșului (care vine din latinescu auratus) rîu pe marginile căruia se exploatau nisipurile aurifere cu ajutorul șaitrocului (un fel de făraș de lemn), cîteva galerii și suitori săpate în daltă și ciocan, cîteva perimetre în care mai vezi și azi semne că aurul era adus la lumina zilei cu ajutorul focului și a apei, haldele de zgură pe care le întîlnești pe valea Hărmănesei și valea Ciorii (afluienți ai Arieșului) sînt mărturii concludente că în aceste locuri au existat exploatări miniere și în urmă cu 2 000 de ani.

— Dar ceea ce e mai tragic — ne mărturisește Iosif Abrudeanu, de la noua exploatare minieră Baia de Arieș — adevărat cronicar al acestor locuri — e faptul că pînă nu de mult, în exploatarea și prepararea minereurilor erau folosite metode ca acum 2 000 de ani ; transportul în mină se făcea cu vagonetele de lemn împinse manual, perforarea — cu ajutorul mușchilor omului... Muncitorii veneau din cătune îndepărtate pe... picioare. Tot ceea ce vedeți acum în Baia de Arieș, era de domeniul fanteziei în urmă cu 20 de ani. În acești ultimi 20 de ani, aici s-au construit patru uzine, un atelier mecanic, o centrală termică, toate înzestrate cu utilaj modern, în marea lui majoritate fabricat în țară. Mina

a fost modernizată. S-a introdus transportul mecanizat pe orizontală cu ajutorul locomotivelor electrice, a fost mecanizat transportul în abataje cu ajutorul craterelor, s-a introdus perforajul mecanic cu suport, însoțit de jetul cu apă pentru a se preîntîmpina îmbolnăvirea minerilor de silicoză ori alte boli profesionale. S-a introdus apa potabilă în toate secțiile întreprinderii, iar la gura minei a fost construit un grup social prevăzut cu baie, sală de apel și un dispensar cu cabinet stomatologic și stație de aerosoli. Numai pentru protecția muncii se cheltuiesc anual sume care depășesc 500 000 lei...

Paralel cu aceste realizări pe care, pe multe din ele ți le dezvăluie vederii lampa de carbid a minerului în galerii și în fronturile de lucru, la suprafață, în scînteierea sidefie a soarelui își risipește arhitectura noua așezare a băii de Arieș, un adevărat orășel, cu blocuri și vile moderne.

Gh. MARINESCU

O ALTĂ MESERIE STRĂVECHE

Citez dintr-o monografie alcătuită acum cîteva săptămîni la Cîmpeni : „Din munte în munte, cu mălaiul în traistă, cu firezul și țapinul în spate, prin ploaie și ninsoare, ger și căldură înăbușitoare, bietul muncitor forestier cutreiera în trecut parchetele capitaliștilor avînd drept casă bradul, drept pat mușchiul pădurilor, iar drept plată un salariu de mizerie”. (În 1938 un muncitor forestier cîștiga în medie lunar 420 de lei, sumă ce echivala cu o pereche de bocanci, o litră de grîu și 2 Kg de slănină). Și pe prețul unui asemenea cîștig, moțul era pus să-și „ucidă” pădurile. (Expresia nu mai e un citat din sus-numita monografie. Expresia îi aparține lui Vasile Pantea, un muncitor de 55 de ani pe care l-am întîlnit pe valea Vîrciorogului, în dreptul unei buturugi pe suprafața căreia omul închipuise un ceasornic solar „pictat” cu vîrful unui creion chimic, avînd drept limbi razele soarelui ce cădeau din belșug deasupra unui băț înfipt în centrul cadranului). Și ceasornicul mergea bine, cu vreo cîteva minute înainte față de ora oficială.

Cînd i-am atras atenția în glumă, că ceasul îi merge înainte, badea Pintea mi-a răspuns tot în glumă, că el l-a pus să meargă așa, ca să crească pădurea... mai repede !

— Da'cu ce te ocupi matale ? îl întreb.

— Cu multe... Semăn semințe de rășinoase, răsădesc arboret, pun la loc ceea ce au tăiat fără milă societățile pe acțiuni ale domnilor de odinioară.

Ca să vă dați seama de importanța muncii sale trebuie să apelăm din nou la cifre. În ultimii douăzeci de ani, numai în raionul Cîmpeni au fost reîmpădurite 5 179 de hectare în teren forestier și peste 1 131 de hectare în teren degradat. Ei bine, o parte din aceste mii de hectare sînt și rodul vredniciei bătrînului Vasile Pantea.

— Și, mă rog, cum o duceți pe aici ? îl iscodesc eu în continuare.

— Ca-n pădure :

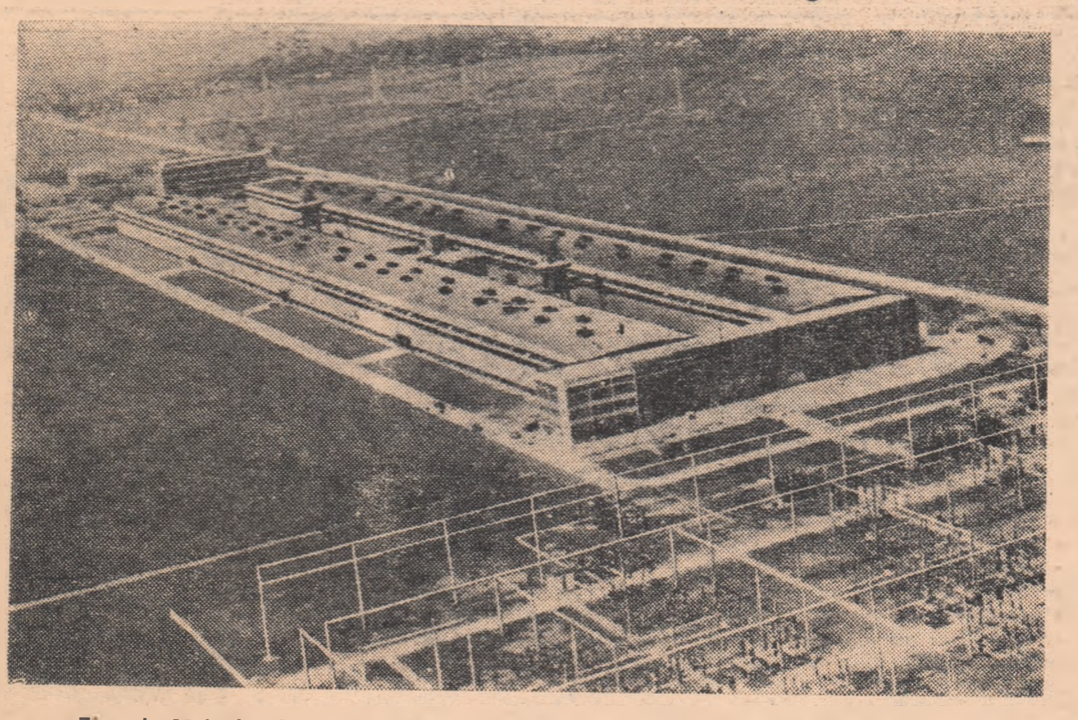
„Ieri brăduțul mi-a fost casă,
Azi cabana spațioasă”.

Și lîngă aceste versuri care închid cu simplitate în universul lor liric o adevărată stare de lucruri, ca să aveți o imagine mai cuprinzătoare a modului de cum se muncește azi în exploatările forestiere din Apuseni, e necesar să adăugăm că în vocabularul moțului au apărut, (în ultimii douăzeci de ani), cîteva cuvinte noi, ca de pildă : drujba (ferăstrău mecanic), calbelcranul (cablul mecanic de transportat bușteni), funicularul Wisem-Mîneciu și autobuzul Bucegi. Și toate aceste cuvinte sînt rostite de către moți fără sfială, așa cum e rostit străvechiul „bună ziua”.

Și cuvintele acestea noi nu sînt nimic altceva decît numele unor unelte moderne de producție, care, cu toate, dirijate de oameni pricepuți și harnici, funcționează de minune, parcă după tic-tacul neauzit al ceasornicului solar al lui Vasile Pantea : o iau timpului înainte !

FRUMOASĂ EȘTI, PATRIA MEA

SLATINA PRODUCE ALUMINIU

Ziua de 30 iunie 1965 va rămîne în istoria Uzinei de aluminiu de la Slatina o zi însemnată, o zi de neuitat. La 30 iunie ora 17,00, în hala secției electroliză a fost produsă prima șarjă industrială de aluminiu românesc; șarjă pe care constructorii și muncitorii uzinei au închinat-o marelui eveniment ce se apropie : cel de al IV-lea Congres al partidului.

Noua uzină constituie încă un prilej de mîndrie pentru întregul nostru popor.

Înzestrată cu utilaje complexe de înaltă tehnicitate, ea va produce anual 25.000 tone de aluminiu și utilaje, România înscriindu-se astfel printre cele 25 de țări producătoare de aluminiu din lume.

MELEAGURI NATALE

VENITI SĂ VEDETI

Comuna mea Comani este așezată undeva, pe malul Oltului. Veniți s-o vedeți ! Aci e Sfatul popular, dincoace sediul cooperativei agricole de producție cu multe clădiri noi, la cîțiva pași, pe strada mea — școala, cooperativa de consum. Seara se aprind luminițele albe, electrice, care dau comunei mele un aspect de basm. Se aprind în casele noi ale consătenilor mei, la sediul cooperativei unde întotdeauna veghează cineva. Și în sufletele fiecăruia dintre noi arde o flăcăruie de bucurie că avem o comună frumoasă, bogată.

MENGHEȘ GEORGETA
Comani, raionul Drăgănești-Olt

COMUNA MEA

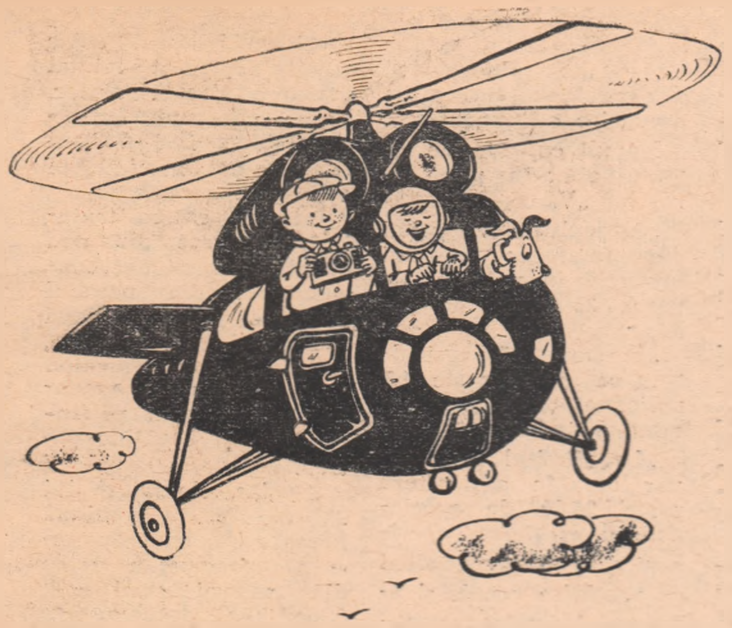

Cu fiecare zi, comuna mea se face tot mai frumoasă. S-a construit nu de mult un magazin universal, modern, bine aprovizionat. Școala în care învăț, e și ea nouă. Luminile fluorescente inundează seara încăperile, străzile.

Am aflat de curînd că se va construi un cămin cultural și se va asfalta șoseaua principală.

Mă gîndesc cu bucurie, că într-un viitor apropiat, comuna mea va fi ca un adevărat orășel.

MOVILĂ VASILE
Școala generală de 8 ani, Dornești, raionul Rădăuți

CU E. G. R.-1 PRIN ŢARĂ

...Cînd am aflat, nu prea mi-a venit la îndemînă. Pentru că sînt modest. Şi pentru că oricîţi kilometri aş fi făcut eu peste mări şi ţări, nu mă pot compara cu îndrăzneţii, curajoşii aviatori de la „Aviasan". Şi eu la „Aviasan" am primit indicaţia să plec. Disciplinat — m-am dus. Şi acum mă bucur : am aflat acolo atît de multe lucruri interesante !

Am aflat, de pildă, că numai in aprilie şi mai, piloţii „Aviasanului" au zburat un număr de kilometri egal cu de... 15 ori înconjurul globului. Şi asta pe ploaie, pe vînt, pe furtună... Oricînd, numai să-i poată transporta la timp pe cei 1 100 bolnavi şi accidentaţi, pe cei 34 medici specialişti aduşi la căpătîiul bolnavilor gravi, netransportabili, sau numai pentru a transporta peste 12 t. de medicamente şi sînge.., Cînd, deja pornisem motoarele elicopterului, tovarăşii de la „Aviasan" au ţinut să-mi mai spună cîteva vorbe : Începînd din acest trimestru – au adăugat ei — copiii care beneficiază de tratamente sanatoriale la mare, sînt transportaţi cu avioanele. La fel şi la întoarcere. Astfel micii pacienţi sînt scutiţi de călătoriile obositoare cu trenul...

M-am înălţat, mîndru că am putut cunoaşte asemenea oameni ca piloţii „Aviasanului", şi m-am grăbit spre cartierul Balta Albă din Bucureşti ; cînd am aterizat pe şantier, muncitorii din preajmă s-au şi adunat în jurul meu :

– Bine-ai venit, pasăre măiastră ! m-au întîmpinat ei.

— Bine v-am găsit... Dar eu sînt Gheorghiţă Reporterul — am zis eu. Şi, din una în alta, am aflat că aci s-a deschis şantierul unui mare centru şcolar profesional, centru şcolar în care vor învăţa 3 000 de elevi — viitori muncitori, maiştri şi tehnicieni filatori, ţesători, tricoteri, croitori etc. Le-am urat spor la muncă şi, peste o clipă, eram deja deasupra ogoarelor întinse ale C.A.P. Zimnicea-Bucureşti. Am aterizat în miriştea nesfîrşită, de pe care tocmai se recoltase orzul.

– Merge, merge ?

— Strună, mi-au răspuns ţăranii cooperatişti. Dăm zor, că aşa-i stă bine omului harnic ! şi-au pornit iar la treabă.

Imbold ce l-am folosit şi eu — oprindu-mi căluţul aerian tocmai în comuna Petreşti, raionul Titu. Mai precis — în satul Grozăveşti. O şcoală nouă – nouă că nici tencuiala nu se zvîntase — trona maiestuasă, îmbrăcată în miliarde de fire argintii dăruite de soarele vesel de iunie. 5 săli de clasă — numărate de subsemnatul ! — laborator etc., etc.

— Nu vă rămîne decît s-o păstraţi ca un pahar şi să n-o supăraţi cu... note mici ! le-am zis copiilor, care se grozăveau ca la... Grozăveşti cu noua lor şcoală.

Ei au rîs veseli — ca omul la petrecere — m-au asigurat că totul va fi bine şi mi-au fluturat din batiste pînă ce ei au rămas ca nişte puncte lîngă şcoala lor, iar eu am dispărut în înaltul cerului.

Nu pentru multă vreme. Căci la Craiova — popas la „Electroputere". Din secţii şi ateliere am tot notat pînă ce bloc-notesul s-a umplut. Pe neobservate — pentru că realizările muncitorilor de aci, închinate Congresului al IV-lea al P.M.R., mă uimeau una mai mult decît alta : 150 transformatoare peste plan, un generator electric pentru locomotive „Diesel" electrice — tot peste plan ! 9 reostate cu lichid... Ceea ce m-a uimit – şi m-a bucurat totodată peste măsură a fost faptul că măreţul eveniment va fi sărbătorit la „Electroputere" prin construirea locomotivei „Diesel" electrică nr. 250, a motorului electric nr. 7 400 şi a transformatorului de forţă nr. 30 000.

Entuziasmat, n-am mai ştiut ce fac şi mi-a scăpat un „Bravö, oltenii !" rostit atît de tare, de-a răsunat curtea ! Un maistru a zîmbit pe sub mustaţă şi...

— Acum, o făcuşi – o făcuşi, tovarăşe ! Da' să ştii că avuseşi dreptate, lucrează bine oltenii noştri !...

...E.G.R.-ul a străbătut munţii — două şiruri — ca pe nimic şi iată-mă în cea mai mare... baie din ţară. Oaspete la băieşii de la Exploatarea minieră Săsar, veseli că tocmai scoseseră la lumină ultimele tone de minereu ale planului pe 6 luni. Cu 8 zile înainte de termen ! Tot ei, peste plan, au dat, în cinstea Congresului, o producţie marfă de 2,8 milioane lei – cu 800 000 lei mai mult decît s-au angajat ! De unde se vede că atunci cînd minerul zice o vorbă — e sfîntă !

Am plecat din Baia Mare şi, spre Bucureşti, străbătînd aproape toată ţara, am zărit cîmpiile în clocotul muncilor de vară şi oraşele dînd marea bătălie industrială pentru produse mai multe, mai ieftine şi mai de calitate. Aşa cum stă bine ţării în prag de sărbătoare.

GHEORGHIŢĂ Reporterul

În perioada 1966—1970 se vor investi pentru dezvoltarea bazei materiale a învăţămîntului circa 3,5 miliarde lei, din care 29 la sută pentru învăţămîntul de cultură generală.

Clădirile şcolilor noi sînt prezente în peisajul unui număr tot mai mare de localităţi din ţară.

Cartea de aur a patriei socialiste

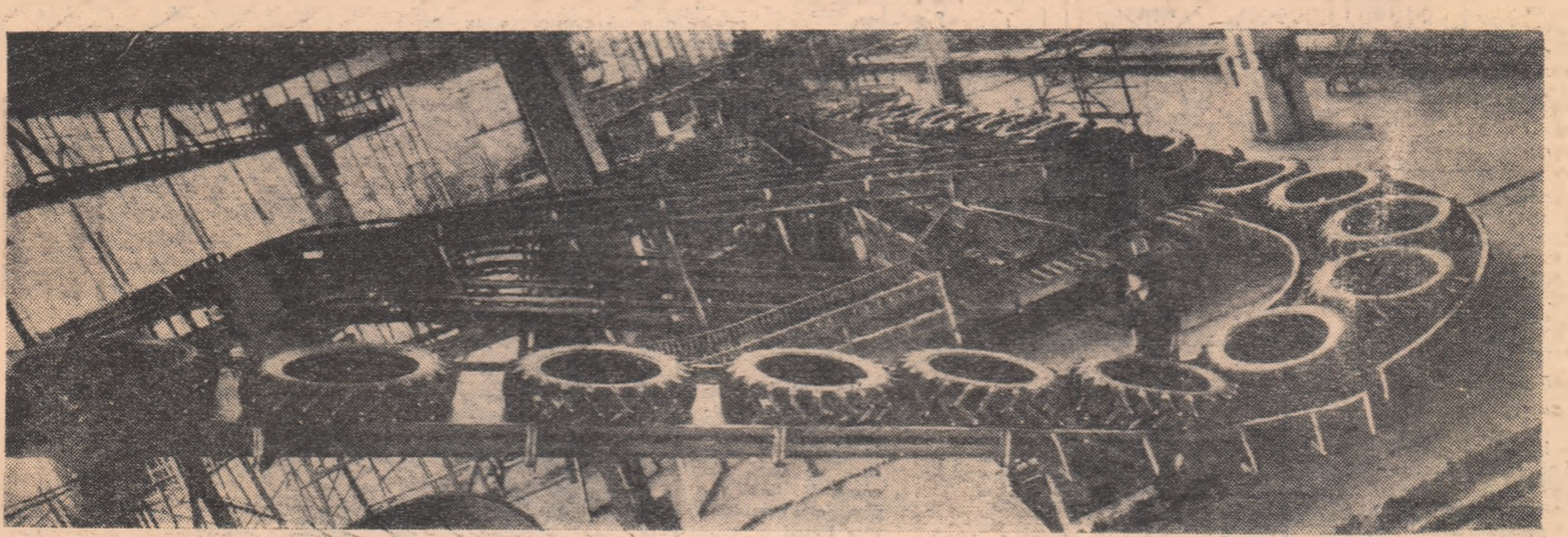
(Urmare din pag. 1-a)

tăţi. Sub steagul său nebiruit, partidul ne va călăuzi spre noi victorii, spre noi realizări, care să ridice patria noastră pe culmi tot mai înalte.

Adîncul democratism al proiectului de Constituţie stă şi în faptul că el nu se limitează la simpla enunţare a unor drepturi, ci fiecare din aceste drepturi are un puternic suport, o garanţie materială. Articolul 21 arată că *„Cetăţenii Republicii Socialiste România au dreptul la învăţătură"*. Mărturie acestei realităţi stau generalizarea învăţămîntului de 8 ani, gratuitatea învăţămîntului de toate gradele, şcolile noi — dotate cu mobilier corespunzător — care înfloresc pretutindeni, în toate oraşele şi satele patriei noastre... Mărturie realităţii acestui drept stau gratuitatea manualelor pentru clasele I—VIII, lipsa de discriminare pe temei rasial, religios sau naţional la înscrierea copiilor la şcoală, dreptul minorităţilor naţionale de a folosi liber limba maternă în şcoli de toate gradele... Mărturie realităţii acestui drept stau bursele pe care statul socialist le dă copiilor merituoşi — elevi şi studenţi — înlesnindu-le şi în acest fel participarea la învăţămînt.

Tineretul, mîndria întregului popor, nădejdea de mîine a ţării, este înconjurat în permanenţă de dragostea părintească a partidului şi a guvernului, a întregului nostru popor, şi proiectul de Constituţie, într-un paragraf special, ţine să consfinţească aceasta : *„Republica Socialistă România asigură tinerilor condiţiile necesare dezvoltării aptitudinilor lor fizice şi intelectuale"*. Iată de ce tinerele vlăstare ale poporului nostru trebuie să muncească pentru prosperitatea patriei, pentru progresul ei economic, cultural şi ştiinţific, trebuie să se pregătească temeinic spre a fi de folos societăţii. *Dragostea fierbinte faţă de patria socialistă, faţă de partid — sentiment sfînt al fiecărui tînăr, — ne îndeamnă să fim gata oricînd să apărăm patria iubită, succesele istorice ale poporului nostru.*

Am vorbit aci numai despre o mică parte din prevederile sale ; proiectul de Constituţie însă, legea fundamentală a României socialiste, consfinţeşte toate marile succese dobîndite de ţara noastră în ultimile două decenii, consfinţeşte drepturile largi pe care statul socialist le asigură cetăţenilor săi, reprezintă cu adevărat cartea de aur a victoriilor poporului nostru

Pînă în 1970 producţia de cauciuc sintetic se va dezvolta prin îmbogăţirea sortimentelor necesare consumului intern, crescînd faţă de 1965 de 1,7 ori.

De la Uzina „Danubiana" din Capitală pleacă zilnic spre toate colţurile ţării sute de anvelope rezistente, de bună calitate.

DOISPREZECE KILOMETRI DE LUMINĂ

Al. Dinu IFRIM

Dacă păşeşti în aceste zile pragul bibliotecii ieşene care poartă pe frontispiciu numele luceafărului poeziei româneşti, îţi vin în minte, mai mult ca oricînd, cunoscutele versuri închinate poetului de Tudor Arghezi :

„Păşiţi încet, cu grijă tăcută, feţii mei,
Să nu-i călcaţi nici umbra, nici florile de tei..."

Lîngă fereastra deschisă, străjuită de chipul cu fruntea visătoare, teii, în plină efervescenţă acum, întind crengi încărcate.

Din cînd în cînd liniştea e sfîşiată de foşnetul filelor şi fulgilor de floare galbenă căzînd în umbră.

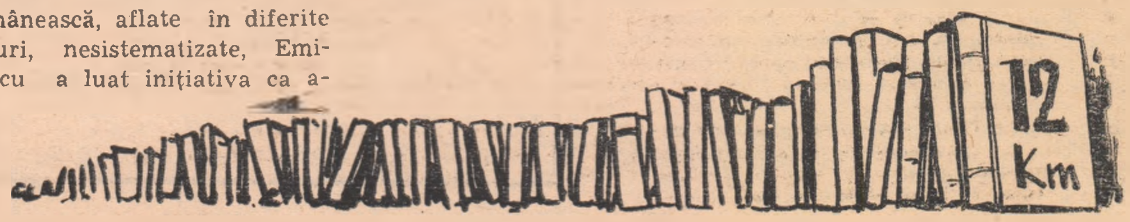
Adevărată împărăţie a cărţilor, Biblioteca centrală universitară „Mihai Eminescu" din Iaşi are o bogată tradiţie, fiind prima bibliotecă publică din ţară. Şi-a început existenţa pe la mijlocul veacului trecut, mai exact în 1839, prin actul de donaţie făcut de Mihail Sturza.

Numărul cărţilor — la început nici două mii — s-a mărit în cursul anilor prin donaţii, printre care şi cele făcute de Alecsandri şi Haşdeu, ajungînd în toamna anului 1874, cînd a fost numit bibliotecar Eminescu, la 20 000 de volume.

Cunoscător şi admirator al comorilor de literatură veche românească, aflate în diferite locuri, nesistematizate, Eminescu a luat iniţiativa ca acestea să fie centralizate în bibliotecă.

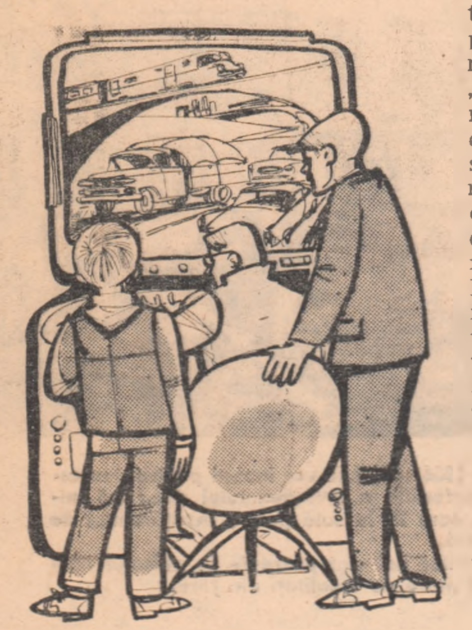
O mare dezvoltare a cunoscut biblioteca în anii puterii populare, datorită unei activităţi pe baze ştiinţifice şi înzestrării ei de către stat. De la 120 000 — cîte număra înainte de 23 August — numărul volumelor a crescut la aproape 1 030 000. Această cifră poate fi completată cu un „amănunt" : lungimea totală a rafturilor de cărţi, ce străbat labirintul sălilor, depăşeşte 12 km ! Doisprezece kilometri de lumină...

Biblioteca mai posedă mii şi mii de colecţii de ziare şi reviste din diferite perioade istorice, manuscrise vechi, documente de valoare. Dintre exemplarele rare, reţin atenţia **Lecţionarul** caligrafiat pe foaie de pergament de mîna Mariei, soţia împăratului bizantin Constantin Porfirogenetul, o metodă specială de aritmetică aparţinînd lui Ion Creangă şi o gramatică sanscrită alcătuită de... Mihai Eminescu în perioada cînd a fost bibliotecar.

(II)

LUMINOSUL „V. 66-70"

...La un moment dat, mîinile agile ale operatorului au început să se plimbe pe tabloul de comandă al luminosului „V. 66—70", întocmai ca mîinile unui virtuos pe clapele pianului. Într-o succesiune și suprapunere de imagini multicolore, prin fața mea se desfășoară o imensă arie. Buldozere și caterpilare trec masiv pe drumuri de munte și cîmpie, lăsînd în urma lor panglicile albe și netede ale șoselelor modernizate.

— Circa 3 000 km de drumuri cu trafic intens vor fi modernizate și pe aproape 5 000 km de drumuri cu trafic mai scăzut vor fi aplicate îmbrăcăminți asfaltice mai ușoare — îmi amintește ghidul meu de un text din proiectul de Directive ale Congresului al IV-lea al P.M.R., cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966—1970.

Camioane de diferite tipuri trec lin pe asfaltul șoselelor. Surprind momentul în care unele camioane cu remorci cu capacități mari de încărcare sosite de la combinatele de îngrășăminte chimice se descarcă automat în niște uriașe silozuri din Bărăgan. Și acestea fac parte din cele 34 000 camioane prevăzute în proiectul de Directive.

În același timp, tractoare și combine luau locul buldozerelor de pe Lunca Dunării, unde se terminaseră lucrările de îndiguire.

Pe marginile rîurilor interioare, pe o suprafață de 1,5 milioane ha, se executau lucrări de prevenire a inundațiilor.

Mă uit cu atenție la textul aflat în proiectorul lui „V. 66—70".

„Agricultura va primi din fondurile statului investiții în valoare de peste 35 miliarde de lei..."

„În anul 1970 agricultura va primi peste 1,1 milioane tone îngrășăminte chimice..."

„La sfîrșitul perioadei vor lucra în agricultură peste 26 000 de specialiști cu pregătire superioară, 63 000 specialiști cu pregătire medie și aproape 140 000 mecanizatori".

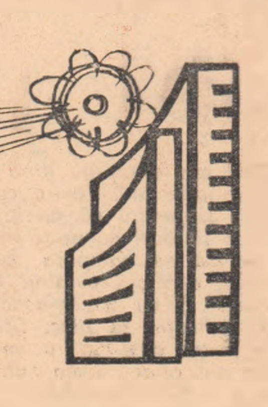
Vreau să vă spun că cifrele mă impresionează și am încercat chiar să-mi reprezint mintal valoarea reală a lor. Inutil. Ecranul fantastic al lui „V. 66—70" mi le prezintă în imagini vii.

Întrerup citirea textului și privesc din nou imagini succesive și concomitente din peisajul grandios și în continuă înnoire al țării noastre, peisaj în care predomină figura luminoasă a omului stăpîn deplin pe frumusețile și bogățiile patriei.

Așadar, claviatura lui „V. 66—70" în continuă mișcare îmi aduce pe ecran fragmente reale din viitorii cinci ani, fragmente despre care vă voi povesti și în numărul viitor.

M. CALIN

CENTRALELE ELECTRONUCLEARE

In proiectul de Directive cu privire la valorificarea surselor energetice și electrificarea țării în perioada 1966—1975 se prevede ca una din sarcinile principale „începerea utilizării energiei nucleare pentru producerea de energie electrică și termică".

În articolul de față ne propunem să dăm cîteva date despre folosirea energiei nucleare pentru producerea de energie electrică și termică.

ENERGIA NUCLEARA PRODUCE ENERGIE ELECTRICA.

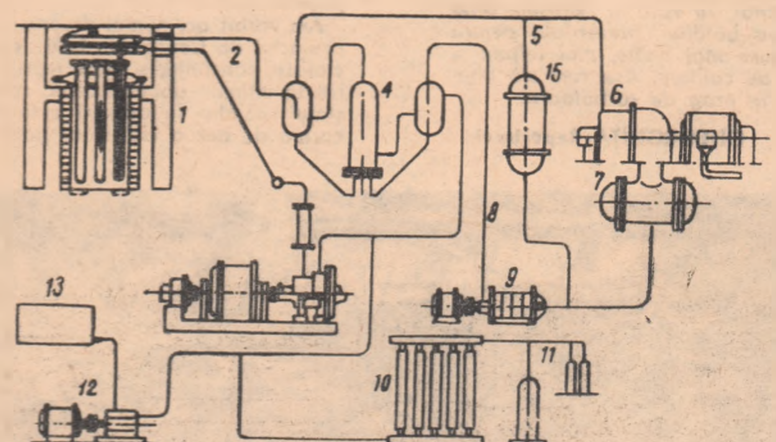
Prima centrală electronucleară din lume a fost cea de la Obminsk (U.R.S.S.) dată în funcțiune acum 10 ani. Puterea ei era de numai 5 000 kilowați, electrici, iar costul de producție al energiei electrice era foarte mare. Dar ea a demonstrat în mod practic posibilitatea de transformare a energiei atomului în electricitate. De atunci, pe baza experienței dobîndite, s-au construit și alte centrale electronucleare de mare putere în U.R.S.S., Anglia, Franța și S.U.A. Astăzi costul energiei electrice de origine nucleară a devenit egal cu costul energiei electrice produsă în centralele care folosesc drept combustibil cărbunii.

CUM FUNCTIONEAZA O CENTRALA ELECTRONUCLEARA.

Centrala electronucleară este o instalație de forță cu aburi, în care energia electrică este produsă de turbogeneratori, iar vaporii de apă, cu ajutorul cărora se pun în mișcare turbinele cu aburi se formează pe seama căldurii dezvoltate în procesul de fisiune a uraniului în reactorul nuclear.

Elementele principale ale unei centrale electronucleare sînt : reactorul nuclear, generatorul de aburi și turbina cu aburi. Și acum să vedem cum funcționează instalația nucleară. (Vezi schița).

Există două circuite pentru circulația apei. Primul servește la transportarea căldurii din reactor (1) în generatorul de abur (4) ; al doilea circuit alimentează cu aburi turbinele (6), aburi care sînt produși în generatorul de aburi (4). Căldura din reactor este transportată în generatorul de aburi de curentul de apă al primului circuit care trece prin conducta de apă (2) cu ajutorul pompelor de circulație unde încălzește și transformă în vapori apa din cel de al doilea circuit. Aburul format se supraîncălzește și merge printr-o conductă (8) în generatorul de aburi (4). In primul circuit apa distilată circulă sub presiunea de 100 atmosfere. La intrarea în reactor, ea are temperatura de 190°C, iar la ieșirea din el — 270°C. Apa primului circuit transmite în generatorul cu aburi căldura sa apei din cel de al doilea circuit, în vederea producerii de aburi sub presiunea de 12,5 atm. și temperatura de 260° C.

Primul circuit este înzestrat cu compensatoare de volum (10) care sînt în legătură cu rezervoarele de gaze comprimate (11), care asigură posibilitatea modificărilor volumului apei în circuit, protejînd conductele împotriva variațiilor mari ale presiunii. Înlocuirea apei din primul circuit și completarea pierderilor de apă se face dintr-un bazin (13) cu ajutorul pompei de alimentare (12).

Pe conductele primului circuit este instalat un filtru care previne posibilitatea pătrunderii în reactor a unor particule întîmplătoare, solide.

Cel de al doilea circuit constă din două secțiuni : prima, prin care aburul supraîncălzit, la presiunea de 12,5 m este adus la turbină (6) și cea de a doua secțiune prin care aburul condensat se întoarce cu ajutorul pompei (9) în generatorul de aburi (4), pentru o nouă evaporare. În prima secțiune a celui de al doilea circuit există o ramificație cu ajutorul căreia aburul se poate îndrepta nu în turbină, ci într-un condensator de pornire special (15) care are rolul de a menține puterea calorică dorită reactorului în cazul în care turbina nu funcționează.

TIPURI DE REACTOARE NUCLEARE

Dintre numeroasele tipuri de reactoare folosite astăzi pentru producerea energiei electrice, trei dintre ele și-au dovedit eficiența și economicitatea la prețul de cost al energiei electrice furnizate :

a) reactorii care folosesc drept combustibil uraniul natural, grafitul ca moderator și bioxidul de carbon, sub presiune, ca agent termic ;

b) reactorii cu uraniu îmbogățit, în care moderarea și răcirea se face cu apă obișnuită ;

c) reactorii cu uraniu natural, dar care folosesc apa grea ca moderator și agent de răcire ;

Cu toate deosebirile în ce privește materialele de lucru și construcțiile necesare funcționării lor, calculele au demonstrat că aceste tipuri de reactori sînt cei mai potriviți în centralele electronucleare de puteri mari (350 000—500 000 kWe). Puterea de 1 milion de kWe prevăzută prin Directive a se instala la noi pînă în anul 1975 va fi acoperită și prin construirea de centrale electronucleare de mare putere. Ele vor fi unități de bază ale sistemului energetic național.

A. NEAGU

VESELIE LA... PUSTNICUL

(Urmare din pag. 1-a)

— Ia te uită, ai rupt undița ! se miră unul.

— Da, cum ? — îl întreabă altul.

Cătălin — de ! nărav de pescar — iar începe :

— Zău dacă n-avea trei chile. L-am scos de-o palmă din apă, da'cînd să-l zvîrl pe mal... poc ! a rupt undița și gata. Dus a fost.

— Ce ziceți, băieți, mergem să aducem barca ? Doar nu putem lăsa ultimul cîrlig al pescarului agățat în răgălia aceea.

Cătălin îi fulgeră cu privirea și le-ntoarce spatele. Iar băieții rîd. Rîd cu atîta poftă !...

AUTOBUZELE

In fiecare luni dimineață, la Pustnicul sosesc autobuze, aducînd de fiecare dată 152 de copii din Capitală. Curtea taberei de pionieri și elevi organizată aici, dormitoarele, corturile, clubul, pădurea și lacul, răsună de veselia lor. O săptămînă întreagă în care se joacă, fac excursii, concursuri de orientare și sportive, fac plajă ori se plimbă cu barca pe lac, mănîncă (de cinci ori pe zi), se odihnesc și respiră aerul curat și liniștea dulce a pădurii. Sîmbătă seara autobuzele îi duc iar spre Capitală și luni dimineața vin cu alții.

Și toată vara va fi la fel la Pustnicul. Suta de pionieri și elevi vor petrece aici frumoase și reconfortante zile de odihnă.

CUPA SCÎNTEII PIONIERULUI LA NATAȚIE

O ANCHETĂ ANTE-COMPETIȚIONALĂ ÎN RAIONUL CAMPIONILOR, FĂCUTĂ DE TRIMISUL NOSTRU RADU POPA

Iată-i din nou la start. Se antrenează cu asiduitate. Atît Șaitoc Marian, cît și prietenul lui, Gorbatîi Cristian, vor cu orice preț să se numere printre învingători la cea de-a XV-a ediție a Cupei „Scînteii pionierului" la natație !

Au mai rămas doar cîteva zile pînă cînd bazinul de înot din minunatul parc al Palatului pionierilor din București va fi luat din nou cu asalt de micii înotători dornici să-și dispute întîietatea în cea de-a XV-a ediție — jubiliară — a Cupei „Scînteii pionierului" la natație. În aceste zile am făcut un raid prin cîteva tabere locale din București.

Peste tot pregătirile pentru cupă sînt în toi. În fiecare zi se înscriu la concurs alți zeci și zeci de pionieri. Pentru mulți dintre cei înscriși, a XV-a ediție a Cupei „Scînteii pionierului" constituie primul concurs oficial la care participă. Și, se-nțelege, emoțiile lor sînt mai mari decît ale „veteranilor", dar dorința de a se afirma, cu siguranță că va învinge aceste emoții.

Pionierii din raionul 30 Decembrie, cîștigătorii ultimilor două ediții ale Cupei „Scînteii pionierului", sînt hotărîți să nu cedeze primul loc nici în acest an. Ei au și început de pe acum să se antreneze cu multă seriozitate fie la bazinul de înot de la Palatul pionierilor, fie la ștrandul taberei din parcul Herăstrău. Din veștile primite am dedus că aceleași intense pregătiri se fac și în tabăra turistică din pădurea Pustnicul.

Stînd de vorbă cu cîțiva dintre pionierii raionului 30 Decembrie, am aflat despre hotărîrea lor de a lupta cu multă ardoare pentru cucerirea mult rîvnitului trofeu. Iată ce ne-au spus cîțiva dintre ei.

PETRONI MIHAELA — ȘCOALA GENERALĂ DE 8 ANI NR. 7 : „Cine va cîștiga ? Cine se va pregăti cu mai multă seriozitate, realizînd în timpul acestei pregătiri cele mai bune performanțe".

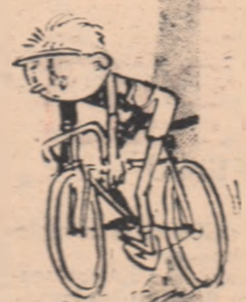
GORBATI CRISTIAN — ȘCOALA GENERALĂ DE 8 ANI NR. 4 : „În lupta cu secundele, executarea corectă a mișcărilor influențează foarte mult asupra rezultatului. Noi cunoaștem acest lucru și de aceea, în antrenamentele noastre, punem un accent deosebit pe executarea corectă a mișcărilor".

SAITOC MARIAN — ȘCOALA MEDIE „I. L. CARAGIALE" : „Vreau să vă spun că sîntem hotărîți să nu ne lăsăm mai prejos în acest an — deși ne dăm seama că și în celelalte raioane există aceeași dorință arzătoare — și să facem totul ca și în această vacanță mult rîvnitul trofeu să rămînă în raionul nostru".

După cum vedeți, pionierii din raionul 30 Decembrie sînt hotărîți să lupte cu multă ardoare pentru cucerirea Cupei „Scînteii pionierului". Vor reuși ei să păstreze mult rîvnitul trofeu ? Voi, concurenții din celelalte raioane ale Capitalei, ce părere aveți ? Sîntem siguri că și voi țintiți spre același lucru și sînteți gata să dați o replică... sportivă celor de la „30 Decembrie".

POLISPORTIVII DIN BUDEȘTI

E un fapt cunoscut și recunoscut cale de șapte poște împrejur : elevii de la Școala generală de 8 ani din comuna Budești, aflată pe plaiurile raionului Focșani, sînt buni prieteni ai sportului, pe care-l țin la mare cinste. De faptul acesta oricine se poate convinge dacă vede baza lor sportivă (teren de fotbal și de volei, pistă de alergări, groapă de sărituri în lungime, portic de gimnastică), și dacă află victoriile obținute de echipele lor (de fotbal, volei și oină), în disputele sportive cu echipele celorlalte școli din raion.

De cîteva zile, această faimă de prieteni ai sportului a elevilor din Budești a crescut și mai mult. Care-i cauza ?

Chiar din prima zi de vacanță, elevii din Budești au început pregătirile pentru cucerirea insignei de polisportiv. Pregătiri intense și temeinice, făcute „ca la carte", sub îndrumarea tovarășei profesoare de gimnastică Profira Barbu. Apoi...

Apoi, într-o duminică — o zi frumoasă de vară — timp de mai multe ore, micii sportivi din Budești au demonstrat cît de mult iubesc ei sportul, care-s pasiunile și înclinațiile fiecăruia dintre ei : la 60 m. plat s-au evidențiat în mod deosebit pionierii Vlădescu Adrian și Vasilescu Horațiu, la gimnastică — Negulescu Cornelia și Negoiță Elena, la săritura în lungime — Păduroiu Aurel și Presconițoiu Grigore, la întrecerea cicliștilor — Vlădescu Adrian. Sînt numai cîțiva dintre zecile de elevi care, în ziua aceea, cu entuziasmul caracteristic vîrstei lor, au demonstrat că sportul e una dintre preocupările căruia îi dăruiesc o parte a timpului lor liber. Rezultatul acestor întreceri sportive ? 72 de insigne de polisportiv cucerite de către elevii din această comună, ceea ce i-a situat pe primul loc între școlile din raion.

72 de insigne de polisportiv care au părăsit unul din sertarele biroului U.C.F.S. Focșani și au poposit, strălucitoare, pe piepturile a 72 de mici sportivi din Budești. E și acesta unul dintre darurile pe care ei le-au închinat celui de-al IV-lea Congres al partidului, dînd certitudinea că pe lîngă pregătirea lor ca elevi, vor crește și se vor dezvolta armonios și din punct de vedere fizic.

C. PALTINEANU

VÎRSTA OPTIMĂ PENTRU A DEVENI PERFORMER (II)

RANDY MATSON DESPRE SUCCESELE SALE

Tînărul american Randy Matson a stabilit primul său record mondial la aruncarea greutății în luna aprilie a.c., cu o serie de aruncări, toate depășind 19 m și culminînd cu 20,70 m (nou record mondial, cel vechi aparținînd lui Sang, cu 20,68 m). Apoi, pînă la mijlocul lui mai l-a mai corectat de trei ori.

Matson are 20 de ani și e student. Cu toate că e așa de tînăr și o mare parte a timpului și-o petrece studiind, el a reușit, printr-o pregătire perseverentă, tenace în domeniul sportului, să obțină performanța care i-a adus titlul de campion mondial la aruncarea greutății.

— „Fac sport — a declarat el zilele trecute — de la frageda vîrstă de 9 ani. De la început am fost atras de atletism. Nu eram însă decis la care anume disciplină să mă opresc, pentru că nu-mi cunoșteam prea bine aptitudinile, posibilitățile. Și atunci le-am încercat aproape pe toate : am înotat, am sărit în lungime, am alergat pe 100 m plat. Pentru un timp am jucat chiar și baschet (și pot spune că cei 2 m înălțime și 115 kilograme pe care le am, adică dezvoltarea mea fizică armonioasă, o datoresc și baschetului). Apoi, încetul cu încetul, m-am apropiat de aruncarea greutății. Progresele mele rapide în domeniul acesta le datoresc pregătirii temeinice din toate celelate discipline pe care le-am practicat pînă a mă dedica exclusiv aruncării greutății. In doi ani, am reușit să cuceresc cel mai înalt titlu — de campion mondial al acestei probe.

Sînt convins că numai printr-o pregătire zilnică, temeinică, se pot obține în sport, ca-n toate celelalte domenii ale activității umane de altfel, rezultatele dorite. De aceea, urmez această cale, în continuare, ca și pînă acum".

Tiberiu BAN

Veselia, cîntecul, zîmbetul... Iată ce-i însoțește pe copiii din tabăra locală din Parcul Herăstrău-București, în timp ce se plimbă cu vaporașul pe lac.

Desen : **Puiu MANU**

FEERIILE COPILĂRIEI

de acad. Victor EFTIMIU

Cu cît trec anii, cu atît amintirile copilăriei se apropie, se fac mai vii, cresc, iau proporții fantastice.

Copilărie! Începutul vieții, cu descoperirea tuturor senzațiilor care îți vor umple existența mai tîrziu, cu înminunările de fiecare clipă, cu mirosul proaspăt al diminețiilor și cu ceața înserării, în care se aprind, misterioase, cele dintîi stele.

Ca fiecare pui de om care deschide ochii, m-am crezut și eu o ființă altfel făcută și altfel sortită decît celelalte. Dacă nu ne-am crede fiecare personalități excepționale, cu meniri fabuloase, cine s-ar mai încumeta să se arunce în vîltoare, cine ar mai înfrunta viața cu fruntea sus și dîrză? Fiecare avem un rost pe pămînt, îndemnul de a ne deosebi de alții, de a ne face un nume, de a umple veacul cu prezența noastră, de a lăsa în urma noastră o amintire luminoasă.

Alții au țeluri mai modeste, se mulțumesc să repete ceea ce au făcut părinții și cei din jurul lor. Dar și aceștia, fără să se creadă niște predestinați, pun o cărămidă la temelia lumii viitoare.

Copilul de azi e mai luminat și mai îndrăzneț decît am fost noi. Minunile progresului îl întîmpină la fiecare pas și-i călesc un suflet oțelit, o minte limpede și cercetătoare, o rîvnă din ce în ce mai mare să-și pună la încercare puterile, să făptuiască ceva de seamă.

În copilăria mea, o dată cu dorința de a mă manifesta cît mai prielnic, am trăit și îndoiala, nesiguranța viitorului. Nu știam de ce să mă apuc. Simțeam că aș avea ceva de spus, dar nu știam în ce limbă. Limba cîntecului? A vopselelor? A rampei? A marei aventuri pe mări și continente? A poeziei? Încercam de toate, dar fără nici un succes. Toate rămîneau simple veleități.

Căutam refugiu și încurajare în lumea fermecată a basmului. Basmul cu feți frumoși și zîne binefăcătoare, cu balauri năprasnici doborîți de flăcăi voinici și fără de prihană, cu duhuri ale răului pe care aș fi vrut să le răpun eu însumi, cu păduri învolburate și ape mari pe care aș fi vrut să le străbat învingător, înfruntînd primejdii și încordări supraomenești... Mă fermecau romanele de aventuri, viața exploratorilor în mijlocul cărora aș fi vrut să trăiesc, să le împărtășesc aventurile și victoriile, să descoper pămînturi noi, insule miraculoase, să devin rege al hotentoților sau erou în cine știe ce lupte cu turcii și alți năvălitori în țară. Încetul cu încetul, am început să scriu, tot așa, călătorii în jurul pămîntului, ba și zboruri în alte planete, cînd nu erau povești cu pitici uriași, cu babe năzdrăvane, cu flăcăi voinici și cu domnițe frumoase și îndurătoare, ca lumina soarelui-răsare. Cu vremea, scriind mereu, am sfîrșit prin a da și tiparului aceste povești. Cînd fac socoteala făpturilor cărora le-am dat viață în scrierile mele, văd că se tot ivește un băiețel destoinic, cel care aș fi vrut să fiu eu însumi. Îl văd în atîtea pagini necontenit, cu un surîs de bunătate pe buze, cu inima plină de simțiri înalte, de rîvna faptelor mari și folositoare semenilor săi. Fie că-l cheamă Prichindel, fie că-l cheamă Pui de om, sau Omuleț sau Mihăuț, cel care răpune pe balaurul Grohăilă lăsîndu-se înghițit de el și spintecîndu-l de-acolo, din măruntaiele lui, acest băiețel e odraslă de oameni săraci sau copil al nimănui care slugărește de mic, nu se plînge niciodată și găsește prilejul chiar în viața lui umilită să se ridice peste cei de seama lui, să facă fapte vitejești, să dea dovezi de iubire a omului, a vitelor, a păsărilor, să ferească oile de lup, și să sară cu prețul vieții lui în ajutorul celor cari au nevoie de o mînă de ajutor.

Dacă eu însumi, în copilăria mea, n-am putut să fac isprăvi minunate, am născocit în schimb băieței în care trăia agerimea, inima caldă, brațul puternic al unui Făt Frumos de mîine, călărețul așteptat de sufletele obidite, logodnicul Ilenei Cosînzene a cărei floare din cosiță cîntă, biruitorul de smei și de alte puteri ale întunericului.

*

Piesa mea „Înșir-te Mărgărite" pe care ați văzut-o, dragi copii, iarna și primăvara trecută la Teatrul Național, a izvorît din această lume a basmelor, pe care bătrînele le povesteau la gura sobei și care au fermecat copilăria bunicilor și străbunicilor noștri.

Oare nu este un basm tot ce vedem că se ridică în jurul nostru, minune făcută de mintea și de brațul omenesc, toate aceste semne ale propășirii, toată această prefacere în actualitate a vechilor legende, a palatelor minunate, a covorului zburător, a roibului năzdrăvan care fugea ca vîntul și ca gîndul? Omul s-a avîntat, a hoinărit, a visat în basm, a jinduit și a izbutit să-l prefacă într-o poveste adevărată.

Și nu e o întîmplare trecătoare că înainte de a deveni om, copilul își aprinde, își ascute, își fortifică imaginația trăind în lumea visurilor creatoare de realități.

Vasile MANUCEANU

PARTIDULUI

Visul teafăr că se naște
Și cu platoșă de stea,
Inima adînc cunoaște
Mulțumire cui să dea.

Că nestinsă e văpaia
Cîntecului mlădios,
Știe inima, bătaia
Cui s-o-nchine, drept prinos.

Zilele că-s apă vie
Și fîntînă de smarald,
Cui să-i dăruiască știe
Inima, căușu-i cald.

Pentru al drumurilor tale
Călăuz firesc și drept,
Zămislește azi petale
Roșii, inima din piept.

DIN LUCRĂRILE SOSITE LA CONCURSUL NOSTRU ÎN CINSTEA CELUI DE-AL IV-LEA CONGRES AL P. M. R.

PRIMA ZI DE PIONIER

„Ce-nseamnă să fii pionier?" Aceasta era întrebarea pe care mi-o puneam mereu. Pionierul era, pentru mine, copilul cel mai bun, cel mai curajos, mai cinstit și mai devotat patriei și partidului. Mă uitam la colegii mei care primiseră de curînd cravata roșie; ei îmi păreau mai mari, îi priveam cu respect. Dar eram și mîhnită. Că eu nu sînt încă la fel ca ei. Credeam că nu învăț prea bine (cu toate că aveam note mari) și nu ajut părinții la treburi (e adevărat că nu-i prea ajutam). De aceea, am căutat să-i ascult. Am ajuns apoi în clasa a III-a, am împlinit 9 ani. Tovarășa învățătoare ne-a spus că vor fi primiți noi pionieri. Am vrut s-o întreb care sînt copiii aceia, dar nu știu de ce, n-am îndrăznit... Au trecut de atunci săptămîni și eu așteptam cu nerăbdare ziua în care vor primi cravata alți școlari. Învățam cu și mai multă însuflețire. Curînd am aflat că voi deveni și eu pionieră și eram atît de fericită! Și, iată, ziua mult dorită a sosit! Primirea cravatei roșii a fost prima mea mare bucurie.

Și acum port cu cinste cravata roșie de pionier.

BELGUN GABRIELA
cl. a VI-a
Școala medie Horezu,
regiunea Argeș.

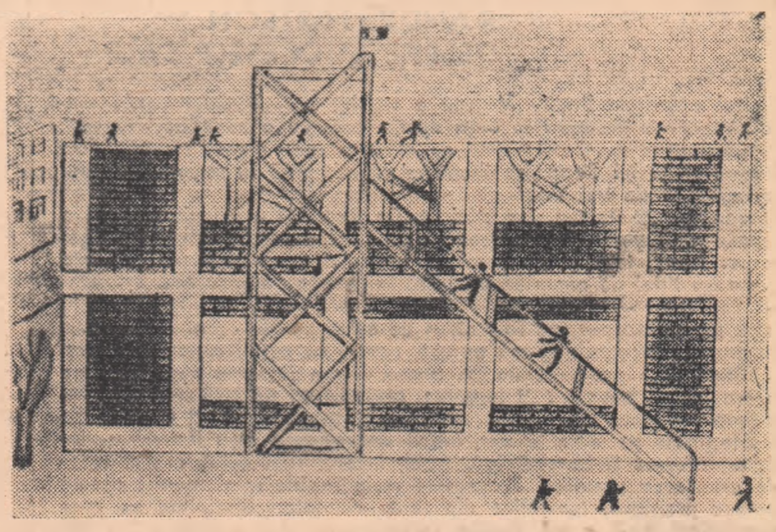
MAMAIA

Mamaia este una din cele mai frumoase stațiuni de pe litoralul țării noastre. Blocurile ei mari, strălucitoare, întrec parcă soarele. Îți încîntă ochiul și spațiile verzi, plantate cu trandafiri, năsturași și gladiole de toate culorile. Dar plaja care se întinde ca o panglică de aur! Umbrele pestrițe, ca niște baloane suspendate, sînt răspîndite de-a lungul plajei. Marea, bătrîna Mare Neagră, parcă te cheamă. Brizele calde se potolesc abia la țărm, unde copiii caută, aleargă după scoicile poposite pe mal. Cei mici fac adevărate fortărețe din nisip. La orizont, se zăresc vapoare cu steaguri tricolore.

Mamaia este vizitată mereu de turiști din țară și de peste hotare.

Ce frumos e la Mamaia!

ȘUȘNESCU ȘT. LUCIANA,
cl. a VI-a,
comuna Moara,
raionul Urziceni,
regiunea București

„Șantier" — desen de Hangiu Elena, clasa a IV-a, Școala medie Horezu

AM VĂZUT PARTIDUL

Am văzut partidul,
Sus pe schele sta
Și blocuri înălța.

Am văzut partidul,
Pe un cîmp ara
Și cu oamenii, grîul
semăna.

Am văzut partidul,
În balcoane și ferești
Luminate ca-n povești.

Văd și azi partidul,
Ca-ntr-o zi de sărbătoare,
Printre steaguri mari,
strălucitoare.

KADAR ELISABETA
cl. a VIII-a
Școala generală de 8 ani
nr. 15, București

LA DUNĂRE, IN VALE...

Dunărea-și croiește cale,
Spumegînd la Porți, în vale
Printre stînci prăpăstioase,
Cu-a lor forțe fabuloase.
Și vezi coborînd,
Înspre Porți venind
Pînă-n zarea largă,
O armată-ntreagă
De motorizate,
Iar ca luptători —
Apar muncitori,
Care vor să pună
Dunărea străbună
Cu a ei vijelie
Să dea energie...

Orașe noi, uzine,
Șantiere, mine,
În lumini scăldate
Vor sclipi în noapte
Pînă hăt, departe...

TĂTARU MARIA,
cl. a VII-a
comuna Vlădeni.
raionul Iași

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii", telefon 17 60 10, 17 60 20; Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" 40631